

اسم از نظر تعداد

بچه های عزیز همه میدونید که توی فارسی اسم ها یا مفردند یا جمع: انسان ← انسان ها - کتاب ← کتاب ها - ...

اما توی عربی سه دسته اند: مفرد - مثنی - جمع.

۱- اسم مفرد

اسمی است که بر یک چیز یا یک فرد دلالت کند، نشانه ی خاصی هم ندارد! مثل: رجل «یک مرد» - الكتاب «{یک} کتاب» - امرأة «یک زن» - قلم و...

اسم مثنی

اسمی است که بر دو چیز یا دو فرد دلالت کند، برای ساختن اسم مثنی به آخر اسم مفرد «ان» یا «ین» اضافه میکنیم. این جوریه:

رجُل ← رجُلان، رجُلین «دو مرد» - کتاب ← کتابان، کتابین «دو کتاب» - امرأة ← امرأتان، امرأتین «دو زن» - تلمیذین - تلمیذتین و ...

اسم جمع

اسم است که بر بیشتر از دو یا دو فرد دلالت کند، یعنی از سه تا به بالا! دو مدل اسم جمع در عربی هست: جمع سالم و جمع مکسّر.

۱- جمع سالم: اسمش با خودشه! یعنی شکل مفرد کلمه، سالم میمونه و فقط علامت جمع به آخرش اضافه می شه. علامت های جمع سالم عبارتند از:

- «ون» و «ین» برای اسم های مذکر: معلّمون، مُعلّمین «معلّم ها» - مؤمنون، مؤمنین «مؤمن ها»
- «ات» برای اسم های مؤنث: معلّمات (معلّمة + ات) - مؤمنات (مؤمنة + ات)

۲- جمع مکسر: یعنی شکسته! در این نوع جمع، شکل مفرد کلمه می شکند و تغییر می کند. برای ساختن جمع مکسر، متأسفانه قانون خاصی وجود ندارد و فقط بعضی از اسم ها چنین جمعی دارند. وزن های جمع مکسر بسیار متنوع هستند و تنها از طریق شنیدن و تکرار، میشود آنها را یاد گرفت.

مثل:

- مفاعیل: مَکَاتِب (جمع مَکْتَب) - مَدَارِس (جمع مَدْرَسَة) - مَعَابِر (جمع مَعْبَر)
  - مفاعیل: مَسَاكِين (جمع مَسْكِين) - مَضَامِين (جمع مَضْمُون)
  - فُعْل: کُتُب (جمع کِتَاب) - رُسُل (جمع رَسُول) - طُرُق (جمع طَرِيق)
  - أفعال: أَفْرَاد (جمع فَرْد) - أَصْحَاب (جمع صَاحِب) - أَمْرَاض (جمع مَرَض) - أَصْوَات (جمع صَوْت)
- و ... پس اینقدر زیاده این وزن ها که بهتره فقط به جمع مکسر هایی که تو کتاب آمده اکتفا کنیم و آنها را حفظ کنید.

نکته: نشانه های جمع سالم (ون، ین، ات) و نشانه های مثنی (ان، ین) نباید جزئی از خود کلمه باشند. یعنی اگر آنها را از کلمه حذف کنیم، باقی مانده باید یک اسم مستقل و با معنی باشد. مثلاً این اسم ها شبیه به اسم های جمع سالم و مثنی هستند در حالی که نیستند:

سَلْمَان (اسم مفرد) - ثَمِین (اسم مفرد) - مَحْزُون (اسم مفرد) - مَضَامِین (جمع مکسر مَضْمُون) - أَبِیَات (جمع مکسر بَیْت) -
أَصْوَات (جمع مکسر صَوْت)

نکته:

أخ (جمع مکسر) ← إِخْوَانِ إِخْوَة   أخ (مثنی) ← أَخَوَانِ أَخَوَيْنِ   أخت (جمع) ← أَخَوَاتِ
أب (جمع مکسر) ← آبَاء   أب (مثنی) ← أَبَوَانِ أَبَوَيْنِ   أمّ (جمع) ← أُمَّهَاتِ

مهم مهم مهم: عزیزای دل إِخْوَان جمع مکسر أخ به معنای برادران است اما أَخَوَان مثنی أخ و به معنای دو برادر است.

اسم اشاره

اسم اشاره

اسم های اشاره توی زبان فارسی هم داریم: «این، آن، این ها، آن ها، این جا و آن جا. پس اسم اشاره اسمی است که برای اشاره به شخص دور و نزدیک و یا مکان های دور و نزدیک ازش استفاده می کنیم.

اسم های اشاره به نزدیک برای انسان و اشیا

یادتون باشه اسم اشاره به نزدیک هم مفرد داره و هم مثنی و هم جمع. بنابراین:

مؤنث			مذکر		
هؤلاء	هاتان / هاتین	هذه	هؤلاء	هذان / هذین	هذا
این ها	این دو	این	این ها	این دو	این

- اشتریت هذا الكتاب. (این کتاب را خریدم).

- هذه تلميذة ذكية. (این، دانش آموز باهوشی است).

- رأيت هذين الطالبين. (این دو دانش آموز را دیدم).

- هاتان الطالبتان تذهبان إلى الصف. (این دو دانش آموز به کلاس می روند).

- أعرف هؤلاء المؤمنين. (این مؤمنان را می شناسیم).

- هؤلاء النساء يُدرسن في المدارس. (این زنان در مدرسه ها درس می دهند).

اسم های اشاره به دور برای انسان و اشیا

ذلك: آن (برای مفرد مذکر)	تلك: آن (برای مفرد مؤنث)	أولئك: آن ها (برای جمع مذکر و مؤنث)
--------------------------	--------------------------	-------------------------------------

بچه ها اسم اشاره به دور دیگه مثنی اش از کتاب هاتون حذف شده پس ما فقط مفرد و جمعش را به شما یاد دادیم.

- ذلِكَ إِنسَانٌ مُّؤْمِنٌ. (آن، انسانِ مؤمنی است.)

- تِلْكَ شَجَرَةٌ جَمِيلَةٌ. (آن، درخت زیبایی است.)

- أُولَئِكَ مُّحْسِنُونَ. (آن ها، نیکوکار [ان] هستند.)

اسم های اشاره به مکان

هُنَا: این جا (برای نزدیک)	هُنَاكَ: آن جا (برای دور)
----------------------------	---------------------------

نکته ی بسیار مهم

- اگر بعد از اسم اشاره، یک اسم «ال» دار بیاید، اسم اشاره را (هر چه باشد) به صورت مفرد ترجمه می کنیم:
- هذه الطالبةُ مجتهدَةٌ. (این دانش آموز، تلاشگر است.) - هؤلاء الطلابُ مجتهدون. (این دانش آموزان، تلاشگر هستند.)
- اگر اسم بعد از اسم اشاره، بدون «ال» باشد، اسم اشاره را مطابق با صیغه ای که دارد ترجمه می کنیم و باید بعد از آن مکث کنیم (که ما این مکث رو با ویرگول نشون دادیم!):
- هذه طالبةٌ مجتهدَةٌ. (این، دانش آموزِ تلاشگری است.)
- هؤلاء طلابٌ مجتهدون. (این ها، دانش آموزانِ تلاشگری هستند.)

اسم های استفهام:

دانش آموزان عزیز کلمه هل ؟ و أ؟ به معنای آیا؟، حرف هستند، اما بقیه کلمات اسم می باشند و به همین دلیل به آنها اسم استفهام یا اسامی پرسشی می گوئیم. در ادامه با یکایک آنها آشنا می شویم:

الف: کلمه پرسشی هل ، أ (به معنای: آیا)

در جواب (هل، أ) از نعم (بله) و لا (نه) استفاده می کنیم.

هل هذا معلم؟ نعم هذا معلمٌ یا می توانیم بگوییم: لا هذا طالبٌ.

أ هي في المدرسة؟ نعم هي في المدرسة. یا می توانیم بگوییم: لا هي في البيت.

ب: کلمه پرسشی مَنْ؟ به معنای (چه کسی، کیست)؟

برای سوال درباره انسان بکار می رود.

اگر پرسیم او کیست؟ می گوییم: مَنْ هُو؟ هُو طالب. یا مَنْ هي؟ هي معلمة.

ج: کلمه پرسشی لِمَنْ؟ (مال چه کسی، مال چه کسانی)؟

درباره مالکیت سوال می کند. در جواب لِمَنْ؟ از ل استفاده می کنیم.

لِمَنْ هذا القلم؟ لعلی

د: کلمه پرسشی ما (چه چیزی، چیست)

برای سوال در مورد غیر انسان بکار می رود.

ما بصورت ماذا، ماهو، ماهي؟ نیز بکار می رود.

ماذا في الصورة؟ ماهو؟ (او کیست؟) ماهي؟ ما هي الحقيقة؟ (حقیقت چیست؟) ماهو الموضوع؟ (موضوع

چیست؟)

(هُوَ هي) بعد از ما معنی نمی شود به شرطی که بعد از هُو، هي کلمه یا عبارتی بیاید.

ه: کلمه پرسشی (أین) کجا، کجاست؟

کلمه أین برای پرسش در مورد مکان بکار می رود.

در جواب أين از:

فوق : بالا/ عند : نزد/ على : بر، روى / وراء : پشت سر

تحت : پايين / حول : پيرامون / هنا : اينجا / على : بر، بر روى

أمام : مقابل / بين : ميان / هنا : آنجا / على اليمين : درراست / على اليسار : در چپ

جنب : کنار / فى : در، توى / خلف : پشت سر، استفاده مى كنيم

برای اینکه پرسيم اهل كجايى؟ از (من أين؟) استفاده مى كنيم . و به دو شكل جواب مى دهيم .

أنا من تبريز . أنا تبريزي .

اصطلاح عليك بالصبر : به دو صورت (بر تو لازم است ، تو بايد صبر كنى) . معنى مى شود .

و: كلمه پرسشى كم؟ (چند؟)

در جواب كم، عدد مى آيد . كم كتاباً فى المحفظة؟ أربعة كتب . كم معلمة فى المدرسة؟ ثلاث معلمات .

ز: كلمه پرسشى ك يف؟ (چگونه ، چطور)

در جواب كيف حالات مى آيد .

كيف تذهب إلى المدرسة؟ بالسيارة مسروراً بسرعة ضاحكاً .

برای كلمه عند لـ، مى توان از معنى دارد استفاده كرد .

عندى : دارم . لكم : داريد . لله صبر كثير . خدا صبر بسيارى دارد .

ط: نکته ي مهم اين است كه كلمه ي ما دو کاربرد دارد:(البته کاربرد بيشترى دارد ولى فعلا دو مورد را بيان

ميكنيم) :

ما برای پرسش ؟ ما هذا؟ هذا كتاب.

ما برای منفی کردن فعل ماضی ما ذهبَ : نرفت

ی: کلمه پرسشی لماذا؟ (برای چه ، چرا)

در جواب لماذا از لآن یا ل استفاده می کنیم.

لماذا يسجدُ الله ؟ للشُّكر. لماذا تنظرون إلى السماء؟ لأننا نبُحثُ عن الشمس.

متی؟ کی؟ چه وقت؟ مانند متی ذهبتَ الى البيت؟ ذهبتُ الى البيت قبل الظهر

أى: به معنای کدام؟ بأى ذنب قُتِل؟ به کدامین گناه کشته شد؟

بم؟ با/به چه چیزی؟ بم رجعتَ الى المدرسة: با چه چیزی به مدرسه برگشتی؟ بالسيارة : با ماشین

خسته نباشید برید به سر و صورتی به آب بزنید 😊